

SZENTES és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen **vasárnap és csütörtökön.**
Előfizetési ár:
Hegyedévre 2 korona 50 fillér. felévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-tér, Haris-ház,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilvtéri közleményeket
a kiadóhivatal
mérésélt áron számílt fel.

Az országgyűlés feloszlata.

Csak találgatásokba bocsátkozhatunk ma még a tekintetben, hogy a kormány milyen intézkedéseket fog tenni a törvényes rend és az alkotó munka föltételeinek megteremtésében. Bécs előreláthatóan ismét a multak sok száz éves tapasztalatai alapján igyekszik majd az akaratát keresztülvinni, hogy a maga politikájának érvényét szerezhesse.

Az erre vonatkozó munkának részletes programját ismerjük-e előre vagy nem: ez szinte mellékes dolog.

A király tanácsadóiról annyi politikai készütséget és okosságot mindenesetre feltételeznünk kell, hogy — ha az országgyűlést feloszlatták is, nem fognak tüzzel-vassal nekirentani a nemzet javainak, amelyek a korona hatalmának is elsőrangú és szükséges biztosítékai. Nem fogják úgy felborítani az alkotmányt, hogy annak rendföntartó ereje megszűnjék, nem fognak a társadalmi és gazdasági intézmények fölforgatásával pusztító anárkiát teremteni, mert hiszen rendet kell akarniuk és anárkiából még sohasem lett rend.

A mutatkozó előjelek inkább arra vallanak, hogy a kifárasztás és nem a rombolás politikájának korszakát nyitják meg. A koalíció uralmának, erős varázsának és mámorba ejtő erejének a letörésére igyekeznek annak a mélyes keserűségnek a kiaknázásával, mely az alsóbb néposztályok tömegeiben lázong a végtelen nyomorúság miatt és lehető fokozásával annak a mohó békevágyának, fatisztiikus lemondásnak, amely a küzdelembe befáradt nemzet lelkét elfogta. És hogy a kifárasztás politikája az ő erejüket ki ne apassza, talán törvény ellenére is ujoncozni fognak valami ürüggyel, mért erre a hadsereg megbízhatóságának épsége szempontjából feltétlenül szükségük van, — egyebekben azonban aligha fogják az erőszak fegyverét használni, mért ez nemcsak bűnös, de esztelen merénylet is volna, melyet egyelőre semmisen indokol.

A harci taktika részletei tehát, amelyeket kétségtelenül a korona állapít majd meg, eddig ismeretlenek. Bizonyos csak annyi, hogy az országgyűlést még ebben a hónapban feloszlatták, vagy azzal az elhatározással, hogy belátható időben, a felidézett ellentállás teljes letöréseig nem hívják újból össze, vagy azzal a gondolattal, hogy megcsinálják parlamenten kívül a békét s aztán a

mai szövetezett többségből alakítandó kormányra bizzák a választásokat és az új országgyűlés törvényes időben leendő összehívásának az előkészítését.

A két külön jellegű cél szerint kétféleképen kell megítélni az országgyűlés feloszlataának a válság sorsára mindenképen elhatározó körülményét.

Mindenek előtt meg kell állapítani, hogy az országgyűlésnek esz-lekszben való feloszlata ellenkezik az alkotmányossággal. Alkotmányról azonban a mai felfordult, lehetetlen viszonyok között nem igen beszél most senki sem komolyan az országban abban az értelemben, hogy az alkotmány föltétlen tiszteletben tartását követelné az államélet minden tényezőjétől. Amikor fenekestől felforgattak mindent; amikor a jogok harcát a jogviták megoldatlansága miatt a nyers erők harcává süllyesztették le; amikor a tárgylagos igazság helyett egoldalú felfogások bitorolják az igazság jogait; amikor a szenvedélyek a becsülettprás alacsonyására aljasodtak le: akkor jogról és alkotmányról már csak az eszményien máv álmódózók beszélnek komolyan. Az országgyűlés feloszlataában rejlő alkotmánytiprásnak, bár ez kétségen fölül áll, sem a pusztá megállapítása, sem az ellene való jelszavas tiltakozás nem oldja meg a kuszált helyzetet. Egyszerű tény gyanánt kell tehát az elfogadnunk és meg kell vizsgálnunk, milyen hatása lehet a feloszlata tényének a béke biztosítása, a törvényes rend helyreállítása s a nemzeti erőérték megmentése szempontjából.

Az ma már egészen bizonyos, hogy a szövetezett pártok természetellenes vegyülékével békés állapotokat létrehozni, még kevésbé biztosítani nem lehet. Ha kormányzásról beszélünk, akkor figyelmen kívül maradnak az elméleti közjogi szempontok, a 67. és 48. adáz, kerékkötő vitája és csaknem tisztán a társadalmi és gazdasági szempontok veendő tekintetbe. Aki elfogulatlan, mind tudja pedig, hogy a koalícióban szövetezett elemekkel sem társadalmi, sem gazdasági téren egységes politikát csinálni nem lehet, mért a nemzeti szocializmus és a demokrácia, a negyvennyolcas hagyományokra támaszkodó néppolitika és az agrárizmust csináló feudális politika ölelkezése teljes kormányzati képtelenséget jelent. Az egymásnak össze-vissza esküdt, ígéretekkel és hatalmi érdekekkel át meg átított koalíciós elemek talán teljes leszereléssel el tudnák intézni a korona és a nemzet hatalmi

vitáját, de a békés kormányzást, az állandó munkaképességet nem biztosíthatnák.

Ezért hangoztattuk annyiszor a mult évi januári választások óta, hogy a koalíció az ugynevezett parlamenti rend ellen állítólag Tiszta István gróf és pártja által elkövetett merénylet megtorlásával megfelelt a czélnak és föladatnak, melyre létesült és a parlamentárizmusnak, meg a nemzeti ügynek akkor tesz igazi szolgálatot, ha vagy átveszi — mint többség, minden rezerváta nélkül a kormányt, ami kötelessége, vagy feloszlát, megteremtí az egységes pártalakulások lehetőségét. A koalíció tévedése és a zaklatott nemzeti közhangulatba vetett föltétlen bizodalom, valamint a várható győzelem akkor még káprázató reményessége útját állotta annak, hogy a koalíció föloszlata által a parlamentárizmus követelményei a maguk rendes medrében érvényesülhessenek. A mult évi januári választások után elkövetett hiba okozta aztán, hogy bár hosszú ideig a nemzetnek csaknem osztatlan közvéleménye kitartott a koalíciós küzdelem mellett, mikor ennek a küzdelemnek minden kilátás nélkül valóság már szembeötlő volt, sokan felhagytak a korona ellen folytatott támadó jellegű háború szolgálatával, hogy ezzel is előmozdítsák a koalíció szükséges feloszlási folyamataának kezdését és hozzájáruljanak az egészségesebb pártalakulások lehetőségének megteremtéséhez.

A föloszlási folyamat azonban maig sem indult meg, mért a szövetezettekkel valami különös fogadalom kötelei láncolják egymáshoz. Az országgyűlés feloszlataával a korona lökést adna annak a föloszlási folyamatra, melyet a nemzet bizalmára feltékeny vezérek most már nem kezdeményezhetnek és így a koalíció nélküli liderenyomás alól fölszabadulna nemcsak a nemzet, de maguk a képviselők is, akik a mult évi januárban elkövetett hibát a saját egyéni és politikai presztizsük nélkül alig tehetik már jóvá.

A jövő parlamentárizmusa szempontjából, aminek előbb-utóbb csak helyre kell állani, megvolna tehát az az érteke az országgyűlés alkotmányellenes feloszlataának, hogy az elemek a szövetezés nyüge alól fölszabadulnának, megindulhatnának az új pártalakulások társadalmi és gazdasági alapon és így megteremthetők volnának egy állandó, munkaképes parlamenti béke föltételei. A koalíció vezetői nem vesztenének, mért hiszen két-

ségtelen, hogy a fegyverszünet kívánóságig lefokozott nemzeti harc erősen meglepte a varázserejüket, a béke után való általános vágyakozás és az ország rettenetes gazdasági állapota pedig napról-napra súlyosabb felelősséggel terheli őket. Így ők is sokat menthetnének abból, ami veszendő és talán meglőrnének az a csuda, hogy az alkotmánytalan állapot felhős éjszakáját a modern magyar parlamentarizmus hajnala váltja fel.

Gyakorlat és elmélet. Az abszolutizmus küszöbén, mikor amit törvénynek neveznek, már csak félig az komolyan tetsző vita folyik nálunk a vezető politikusok között azon: vajjon helyes értelmezéssel vagy rabulisztikával a királyi hadüri jogait a kiegyezési törvényből és a kiegyezési tárgyalások okmányáiból ki lehet-e magyarázni vagy nem? — A valóság során sok kölcsönöző dolog vetődött kétségfeltenél felszínre, de ennél különködőbb egy se. Olyanformán fest ez mint mikor az agónias beteg agyához odalép a tudós orvosdoktor és magyarázatot tart a haldoklónak arról, hogy halála egészen az élettani törvények alapján, betegségen természetes következményeként fog beállni. Mintha bizony a betegnek vizsgálhatóbb, kedvesebb volna az a halál, melyet tudós magyarázat alapján, a természet törvénye szerint kell elcsinálnia.

Ez a vita bizony mindenképen tárgyatlan. Kossuth Ferenc, a vezérőrbizottság elnöke, a partja hivatalos lapjában szinte megdöbbentő őszinteséggel vallja be, hogy a királyi üzenetre adott válaszában eszükben sem volt érinteni a felségjogokat. Ők összeháttartottak ugyan a békeponthoz, de hogy azokat a király elfogadja, arra komolyan nem gondoltak. Azok a feltételek nem is a király, hanem az ország részére készültek, amelynek bizalmat kormányrajtás esetén is megtartani, volt a főtervezésük. A szóbeli üzenet muszáj hangzott, mint az irasbeli. Szóval ugyanis bizalmasan azt üzenték, hogy ők — ha kell — új ügyüket is adnak; arról meg szó se lehet, hogy a király az ő feltételeiket és egy későbbi választáson kifejezésre juto esetleges nemzeti akaratot magára kötelezőnek előre is elfogadja. Ezeket az új választásokon a nemzet ha akarja, kétségbevonhatatlanul nyilatkozhatik a katonai követelések mellett, de ezt a korona tudomásul venni, ennek magát alávetni semmiképen sem köteles.

Kétségtelen, hogy a szövetségi partok vezérőrbizottsága szándékainak leghivatottabb magyarázója Kossuth Ferenc. Ha a lefolyt béketárgyalásokat úgy summázza maga a bizottság elnöke, ahogy fent vázloltuk, akkor igazán hibávaló faradság tudományosan megállapítani akarni a felségjog korlátot, vagy határtalan voltat. Elméletben en lehetnek ezek a jogok korlátolt vagy korlátlanok, — a szövetségi partok gyakorlati politikája ugyanis annyi mozgási szabadságot magyaráz bele ezekbe a jogokba, amennyit a maga érdekei biztosítására elegendőnek vél. Minthogy pedig a szövetségi hatalmi érvényesülésének lehetősége annál nagyobb, minél több érvényesülést enged a korona akaratának, természetes, hogy a szövetséges uralom elkövetkezésének idején a korona a felségjogokat legalább is olyan tág értelemben fogja gyakorolni, amilyen értelemben Kossuth Ferenc fent kifejtett föl-

fogása alapján magának joggal vindikálhatja e joggyakorlatot.

Ebben az esetben aztán az alkotmány biztosítékairól, elméletben gyönyörű törvények fognanak gondoskodni; de viszont a gyakorlatban a szövetségi kormány gondoskodik arról, hogy ezek dacára is a korona feltétlen ura lehessen a hadseregnek és — ne állítsuk magunkat — ha a nemzet haragja, öntudatra ébredvén, a koalíciót ez utóbbi eset folytán elsőpörné a politikai eszelekvés színteréről, majd kerülnek a helyére masok, akik ugyanígy magyarázzák a felségjogokról szóló törvényeket és létszen — minden esetben — törvényszerű elméleti alkotmányosság és gyakorlati abszolutizmus.

Az vehetné valaki ez ellen: hogy ilyen a helyzet 67. óta, hogy a szabadelvű part egyebet se tett, csak a felségjogokat szedésitgette ki. Lehet, hogy ez igaz. De az alkotmány és a nemzeti fenség szempontjából — ha történt is ilyen jogkiszélesítés — ez tavolról sem volt olyan veszedelmes, mint az a mód, ahogy most a vezérőrbizottság elnöke a felségjogról nyilatkozik. A szabadelvű párttal ugyanis szemben állt egy harcra kész ellenzék, amely az uralkodó part országos hitelét tudatosan és rendszeresen rongálta, a mely soha nem szűnő izgatással bele tudta vinni a bírálat jogáról lemondott közvéleménybe, hogy a szabadelvűpárt Bécsnek lakája, lent meg az országban korrumpál. Ha ez a párt talán rést is ütött az alkotmányon, vagy ha ezt nem tette ugyan, de a nemzet akaratát sokban alárendelte a korona akaratának a törvény szellemének ellenére is, ebből még nem származhattak alkotmányjogi tévedések, mert a közvélemény állandó ellenzése és tiltakozása kísérte az esetlegesen törvénytelennek hitt kísérleteket.

A szövetségi partokkal szemben azonban más a megtervezett közvélemény magatartása. Ez a közvélemény a szövetségi részben látja a hazafiság megtestesülését és hazaszeretők akar bélyegezni mindenkit, aki kívül áll a szövetségen. Amit tehát a szövetség eszelekvik, annak mindig szigorú összhangban kell lenni a törvény szellemével, mert a közvélemény különben a szövetségi által elkövetett törvényteleniséget is törvényesíteni kész.

Egyeser vagy kétszer hírdesse még Kossuth Ferenc, hogy a király nem köteles a nemzetnek a választások útján nyilatkozó akaratát respektálni, mert ezt a koalíciónak a királyi üzenetre adott válasza nem is követeli. — Hírdesse csak az e felét egyszer-kétszer és a szövetség ígérete alatt álló tömegek is szent és megdönthetetlen törvénynek fogják hinni, hogy a felségjogoknak korlátot vetni nem szabad.

Ime, így készítik elő a gyakorlat abszolutizmust az elméleti alkotmány fő-örtallói.

A paraszt.

Bulow herceg, német birodalmi kancellár, a minap rendkívül érdekes beszédet mondott, mely megérdemelne, hogy Magyarországon nagyon is szívrok vegyék. Az évek óta folyó német agrárius harcban ez az első beszéd, mely minden rövidsége mellett először fejtette ki igazán a német és okos agrarizmusnak valódi nagy célját, a mely nem más, mint a paraszt védelme és erősítése.

„Mi a parasztot védjük és nem a nagybirtokost, mondá a többi között és így folytatta: En a parasztság megerősítését a kormány legelőkelőbb földadatának

tartom már szociálpolitikai okból is és a kormány, de a birodalmi kancellárnak is kötelessége a parasztságot, mint a monarchikus állam legszárkább alapját védeni és biztosítani. A míg egy német paraszt megáll a rögén és tisztességesen megélt, addig a szociáldemokrácia nem veti meg uralmat a Keleti-tenger és az Alpecek közé.

Mennyi okosság, mennyi bölcsesség ebben a par mondatban. Az nem von le semmit érdeméből, hogy jóval előtte, bar mas szavakkal, ugyanezt mondta Thiers, a harmadik keztársaság első elnöke a francia parasztról. A kancellár elismeri francia államirászi mondasanak igazságát és nyilatkozat hirdeti a kiválóan nagy iparos német birodalomban. Nem térítette le utjaról a kancellár sem a kereskedők és iparosok, sem a szociáldemokraták mérgecs tamadása, tantorihatatlanul megy előre a megkezdett úton, melynek célja a német mezőgazdaság fejlesztése és ezzel a paraszt védelme.

Nem ő a német agrarizmusnak alapvetője, hanem nagy elődje, Bismarck; de ő az, a ki format és tartalmat adott ennek a mozgalomnak és kitűzte valódi célját. Miként Anus, a németek is az adott anyaföldt akarunk új erőt meríteni, a földtől, minden gazdaság és gazdaság egyedül kútforsásból. És a mikor a mezőgazdaság erősítését, biztosítását említi, nem a nagybirtokosról szól, hanem a kisemberről, a parasztról, a ki az állam igazi főntartója, mint Franciaországban, a parasztbirtok igazi hazájában. Ez az igazi, a józan, okos agrarizmus, mely nemcsak az ország polgárainak tisztességes megélhetését, függetlenségét biztosítja, de fokozza az állam védeőerejét is, mert az egészséges, kitartó katona a szabadban nevelti, edzett parasztság sorából kerül ki, nem pedig a városban és gyárban elcsatnyult emberek közül.

Az igaz, hogy Németországban bizonyos mértékig hasonlatosak a birtokviszonyok Franciaországéhoz, bar ott nincs annyira elapozva a földbirtok, mint a Vogezeken túl a Földközi-tengerig és az Oceanig, de azért latitudinomot magyar értelemben a német birodalomban sem találunk és nagybirtokot is leginkább csak a birodalom keleti részében. A kisbirtok dominál tehát Németországban is és ezért joggal mondhatta Bulow, hogy a parasztot akarja védeni és nem a nagybirtokot.

A német agrarizmus szulte évekkkel előtte a magyar agrarizmust, a mi nem lett volna baj, sőt ellenkezőleg, nagyon jóra való törekvés, ha a mozgalom kezdeten megértették volna az igazi célt és a magyar viszonyok szerint irányították volna a mozgalom. De nem láttak a nagy különbséget a magyar és német birtokviszonyok közt és nem a német agrarizmus örösi haladottságát. Hisz alig pár éve, hogy egyik, a kivándorlással foglalkozó kongresszuson oly beszédet kellett hallanunk, mely egyenes arcútsáta a modern, a német agrarizmusnak.

Az egyik előadó rendkívül érdekesen fejtegette és adatokkal bőven támogatta a dunántúli kivándorlás okait és orvosság gyanant a nagybirtokoknak kisebb bérletekre való parcelálását ajánlotta. Erre fölallott egy nagy kaptalan igazgatója és hevesen kikélt e terv ellen, mondván, hogy minck a parasztnak a föld, úgy sem tudja kelő módon megművelni, inkább arra kell torckedni, hogy legyen jóra való, derék család, akkor majd gondoskodik róla a gazdája. És abban az előkelő gyulekezetben nem találkozott senki, a ki ez ellen a középkorba való fölfogás ellen tiltakozott volna és megmagyarázta volna, hogy túl a Dunán a paraszt igenis ért a föld jó megműveléséhez és ha nem érte, akkor hat meg kell tanítani. Pedig nálunk is sokasodik azoknak a száma, a kik már tisztan látják, hogy az ország gazdaságának regenerálása tulajdonképen nem más, mint a mit Bulow mondott, a paraszt megvédése és biztosítása.

Csakhogy Magyarországon a mezőgazdasággal foglalkozó körülbelül tíz millió ember közül van mintegy hat millió, akinek nincs egy arasznyi földje, még érben sem. Ezért vándorol ki a magyar paraszt töme-

gesen, míg a francia vagy német paraszttal egyáltalán nem hagyja el hazáját, vagy csak a legtrikább esetben. Es ez az aránylag csekély számú magyar paraszt, hisz az egész magyar földművelők száma csak 1,855,198, sem tud joforoman boldogulni, mert még nem tanították meg jól gazdálkodni. Nem védtek meg, nem biztosították. Nem mondjuk, hogy nem történt semmi, főleg az utóbbi néhány esztendőben, de bizony kevés az a földadát nagyságához képest.

Az utóbbi két évtized alatt két nagy csapás érte a magyar mezőgazdaságot. Az egyik a filoxera pusztítása, a másik a sertésvesz. Ugyane két csapás közül sújtotta az egyik Franciaországot, a másik Németországot. A filoxera elpusztította a híres francia-zöldeket; de a franciak gyorsan, alaposan hozzafogtak a munkához és valóságos csodaszamba megy, hogy miként újították föl sikeresen a szőlőket és ma Franciaországnak olyan nagy a bortermése, a milyenről a filoxera előtt nem is almodott.

Hozzánk később jött a veszedelem, a mikor Franciaországban már sikeresen folyt a regenerálás nagy munkája. De mi nem tanulunk azonnal a franciáktól, hanem kapkodunk ide-oda, sok ember elvesztette türelmét és pénzét a sok haszontalan próbálgatással és míg végre megtanultuk az újítás módját, igen sok tönkrement kis szőlősgazda vandorbozhoz nyúlt és elhagyta az országot. Sőt még ma sincs annyi hegyi szőlőnk, mint volt a filoxera föllepése előtt, de részben pótolja az igaz, a sok homoktól szőlő.

A sertésvesz tönkretette virágzó sertés-tenyésztésünket és sertéskereskedelmünket. De így volt ez Németországban is. És míg naunk a sertés-tenyésztés meg mindig nem tud labra kapni és sertésállományunk szörnyen megfogyatkozott, Németországnak ma sokkal nagyobb a sertésállománya, mint valaha volt. P i r k n e r Janos miniszteri tanácsos epp a minap fejegette ezt a jelenséget az Országos Gazdasági Egyesületben és megfejtette a különben egyszerű talányt. Míg naunk evék hosszú soron át egyebet sem tettek, mint folyton orvosságot akartak fölfedezni a sertésvesz ellen és a mellett egyre hullott a sertés, a praktikus németek nem törődve a betegség gyógyításával, kezdtek masfajta sertés tenyésztést, mely már 8-9 hónapok korában értékesíthető, a mi által a kockázat miniumra csökkent. Ez által elértek azt, hogy sertésállományuk negyarázódott. Most aztán mi is hozzafogtunk a német módszer utánasához. De miért kellett ezrei mostanáig varni; nem lehetett volna ezt már évekket ezelőtt megenni? Vagy olyan messze volt eddig Németország, hogy nem lehetett könnyen odajutni?

A nemzeti vagyon hatalmas faktorának mondja Bülow a német allatállományt. Kétségtelen, hogy az, a minthogy a magyar nemzeti vagyonnak is legalább oly hatalmas faktora a magyar allatállomány. És mennyi pusztult el ebből a nagy nemzeti vagyonból csak azért, mert egész napjainkig nem jöttek rá arra, a mivel második szomszédunk hatalmasan gyarapította nemzeti vagyonát. Vajon ha idejkorán megtanultuk volna a szőlőfoltítás biztos módját és a sertésállományt okserű szaporítást, tönkre ment volna-e ennyi existencia és kivándorolt-e volna annyi magyar paraszt?

Ez a két példa már magában véve eléggé mutatja, hogy mennyi a mulasztásunk, hogy mennyire nem tudjuk megvédeni a parasztot. És még hany van ilyen. Ha beszédekkel, értekezletekkel, kongresszusokkal segíteni lehetne a bajon, akkor bizonyosan Magyarországnak volna a legvirágzóbb mezőgazdasága és a magyar paraszt volna a legtehetősebb a föld kereségén. A magyar róna romantikája kolompoló gulyával, szilaj méncével, óriás kondaival már rég letűnt, de modern, komoly munka még mindig nem kezdődött meg igazán. A magyar föld, melynek áldottabb nincs, még mindig várja a sok millió szorgos kezét, a mely a komoly tudás, és élelmesség kalauzálása mellett megmunkálja úgy, hogy taplalja és módossá, független tege gazdáját.

Földet a parasztnak és lelkiismeretesen

oktatást, akkor lesz nekünk is olyan parasztságnak, melyet nemcsak az állam véd és biztosít, de a mely megvédi és biztosítja az országot.

Ujdonságok

Szentes, 1906 február 15.

— **Vármegyei közgyűlés.** Csongrád vármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 22-én délelőtt 10 órakor tartja rendezés évnegyedes közgyűlését, a vármegyeház nagyertermében. A közgyűlés tárgysorozatán ezúttal a szokottnál kevesebb ügy van, melyek közül általánosabb érdekűek a következők: Az alispán évnegyedes jelentése. — Az alkotmányvédő bizottság jelentése a politikai helyzetről. — A belügyminiszter rendelete a múlt évi december 28-ki megyegyűlésen az alkotmányvédelem ügyében hozott határozatokra. — Ugyanannak rendelete melylyel a f. évi januar 25-én hozott alkotmányvédelmi határozatokat megsemmisíti. — A kereskedelemügyi miniszter rendelete a piaci és vásári rendtartásról alkotott szabályrendelet tárgyában. — Alispáni előterjesztés a szentes-szarvasi úttépéssel kapcsolatosan újabban szerzett terület adásvétel ügyében.

— **Megsemmisítési megyei határozatok.** Csongrádvármegye törvényhatósági bizottsága a januar havi rendkívüli közgyűlésen két határozatot hozott. Az egyiket az alkotmányvédő bizottság javaslatainak elfogadásával arról, hogy a vármegye, a belügyminiszter megsemmisítő rendelete dacára is fentartja az alkotmányvédelem tárgyában a decemberi közgyűlésen hozott határozatokat és utasítja továbbra is köztisztviselőit, hogy sehohánkéntesen befizetett állami adókat el ne fogadjanak, sehohánként katonaszkodásra jelentkezzenek a szükséges hivatalos okmányokat ki ne adják; a másikat pedig alispáni előterjesztésre arról, hogy — amennyiben a megyei dotációt a belügyminiszter megvonta, a szükséges adminisztratív kiadásokat az 1 százalékos közművelődési pótdából és különböző megyei alapoknak erre megjelölt 50000 korona tőkejéből fedőzzék ideiglenesen, mely összegnek a célra leendő felhasználására, a határozat kormányhatósági jóváhagyása után, az alispán felhatalmazást nyert. A megyei törvényhatósági bizottság ezt a két közgyűlési határozatát a belügyminiszter most megsemmisítette és erre vonatkozó rendeletében három nap alatti jelentéstételre hívta fel az alispánt az iránt, hogy rendeletét miképpen hajtotta végre.

— **Szociális előadás.** Sassi Nagy Lajos szegedi tanár vasnap délután Dorozsman a munkásoknak előadást tartott a szociális kérdéssről. Nagyszámú halgatóság élénk figyelemmel kísérte a lelkes népszerű előadást, melyre mindjárt reflexió is történt. Fülöp Andras szocialista iparos részéről, aki kijelentette, hogy sem a haza ellen nem támadnak, sem földet osztani nem akarnak, csak tisztességes megélhetésért, boldogulásért küzdenek, amit előadó is hangzottatott: Lát-szik tehát, hogy a magyar munkás rögtön megérti az igazság hangját, mert valóban nálunk nem annyira szocializmus van, mint elégedetlenség, amit meg lehet és meg is kell szüntetni. Erre csak alkalmas emberek kellene és jóakaratu vezetők.

— **A kormány és az adók.** Fejérvári Géza báró kormányelnök mint pénzügyminiszter rendeletet intézett az összes pénzügyigazgatóságokhoz, melyben következőleg rendelkezik az önként befizetett, de a törvényhatóságok határozatai folytan visz-

szatartott adók behajtása tárgyában: »Az államkincstár jogos igényeinek érvényesítése céljából utasítom a királyi pénzügyigazgatóságokat, hogy az oly törvényhatóságok területén, amelyek tiltó rendelkezéseket tettek, a községek (városok) előjárásait az önként befizetett állami adóknak a illetékes királyi adóhivatalokba való beszállítására és annak bejelentésére a rövid záros határidő kitűzése mellett haladéktalanul hívja fel, mulasztás esetén pedig az oly községekben és városokban, hol tudomásuk szerint a visszatartott adók összege legalább 200 koronát tett ki, a helyszíni vizsgálat a z o n n a l f o g a n a t o s i t t a s s é k. Meghagyom továbbá, hogy a vizsgálatokra kiküldendő tisztviselőket utasítsak, hogy mindenek előtt az önként befizetett, de be nem szolgáltatott adók összegét a községek adóbe-fizetési névjegyzékét és az adóhivatalok által kiadott fizetési ıvek segélyével állapítsák meg, azokat a lehetséleg még a vizsgálat során az illetékes kir. adóhivatalba szállítsák be c. A 200 koronánál kisebb összegekre nézve a miniszter szintén szigorú rendelkezéseket intézett a végrehajtott hatóságokhoz. — Ennek a pénzügyminiszteri rendeletnek az alapján történt, hogy Ter-novszky Alajos szegedi pénzügyigazgató úgy a községek előjárásaihoz mint Mátéffy Ferenc dr. polgármesterhez felhívást intézett, melyben öket az önként befizetett állami adók beszoigaltatása tekintetében, záros határidőhöz kötvé. jelentéstételre hívta fel.

— **Jelmezes estély.** A játékony nő egyet f. hó 17-ki, szombat esti jelmezes estélye iránt, melyet a kaszinó termeiben fognak tartani — mind szélesebb körű érdeklődés mutatkozik városzerte, úgy, hogy az estély kétségtelenül az egész társaság találkozóhelye és így minden tekintetben kiváló sikerű lesz. Úgy értesülünk, hogy az estélyen sokan szebbnél-szebb jelmezekben készülnek megjelenni, ami mindenesetre csak emelni fogja az egybegyűlekező társaság festői látványban való gyönyörködését.

— **Ipartestületi közgyűlés.** A szentesi ipartestület folyó hó 20-an, a jövő hét kedd-jén délelőtt 8 órakor tartja a rendezés évi közgyűlését, a saját haza termében. A közgyűlés tisztújítással van összekötve a elnököt, 30 előjárásági tagot és 3 számvevőt választanak. Előnkkel előrelátólag újból Rácz Zsigmondot fogják megválasztani, mert semmi okuk nem lehet az ipartestületi tagoknak arra, hogy az ezen állásra mindenképpen a természet iparostársukat most mellőzzék.

— **De szép is a szőlőszabadság** Csongrád községek képviselőtestülete a f. hó 5-ki diszközgyűlésen leplezte le a községek új diszközpolgárai: Apponyi Albert, Andrassy Gyula, Kossuth Ferenc és Justh Gyula arcképeit. akiknek hazafias érdemeit — ez unnepies aktualna S o h l y a Gyula följegyző méltatta. Az unnepeyre, epp úgy, mint annak idején Réthy Janos dr. volt várm. főorvos arcképleplezési unnepeyre, meghívott a községekbeli társaságörökét, ezek közt a »Munkás Önképzőkörte is. Csakhogy úgy látszik Csongrádon is nagyot fordult a Réthy-féle arcképleplezés óta ez a keserű világ. A k o r a s z a b a d e l v ű a t k o s s v a r g e i b k o r s z a k b a n a m e g h i v o t t k ű l d ö t t s é g e k v e z e t ő i n e k i s m e g v o l t a s z ő l ő s z a b a d s á g u k é s ő k i s f e l s z ő l a l h a t t a k a z u n n e p s é g e n. M a, a m i k o r h i s z e n a z 1848. d i c s ő s z e n t h á r o m s á g á n a k, a s z a b a d s á g, t e s t v é r i s é g é s e g y e n l ő s é g f é n y e s, d i a d a l m a s k o r s z a k v i r r a d t v o l n a r á n k, a f ű g g e t l e n e l v ű f ő b í r ó. L u d r o v a i T o t h n e m

engedte meg, hogy az ünnepélyen a munkások élöke beszéljen. Ilyen szép dolog am a — szólásszabadság.

— **Hamis bankók Szentesen.** Úgy látszik, nemcsak csalóbandák vannak vidékünkön, melyek hiszékeny embereket nagy summa pénzeiktől fosztanak meg hamis bankók, mint ellenérték igazgatásával, hanem hamis pénzcsinálók is. Erre vall az a körülmény, hogy a helybeli állampénztártól kapott értesülésünk szerint városunkban is találtak már hamis száz koronás bankjegyeket. E hamisítványok felismerhetése végett közli velünk a nevezett állampénztár, hogy a hamisítványok színe világos piszkos-zöld, papírjának nagysága 3 milliméterrel kisebb a valódi bankjegyeknél, míg a benyomott, főülete 3 milliméterrel nagyobb, mint a valódi bankjegyeké. A szíriusok kézzel írott, ezek egyik száma kisebb, másik nagyobb, de mind formátlan. Végül úgy a veres számjegyek, mint a zöld festék megnevésített ruhával elmazolható. Egyébként a hamisítványok rajza elég sikerült.

— **Erős utótl.** Meteor jelenti: A lejárt időjárás jelzéseinek megfelelőleg gyengébb hideg mellett havas, csapadékos volt, miután a Napon lévő foltosport nemcsak tömörült, hanem annak egyik része meg is semmisült, úgy hogy a foltosport, mely cisztróndú volt, midőn átfordult hozzánk, elfordulása alkalmával már harmadrendűvé suiyedt. A február havának még hátralevő csomópontjai, 16, 20, 21, 22, 23, 25, 26-ra esnek, melyek közül a 23—25-iek a legerősebb hatásúak. A 13-ki csapadékos és pedig a visszaszorított hideg jelleg miatt nagyobb-mérvű, amidőn ha a foltoknak tömörülése lesz tapasztalható, a csapadékos havas természetű is lehet. A 23—25-ki csomópontok hideg jellegűek és ha a Napon ezidőben ciklonos hatások jönnek elő, akkor még egy erősebb utótlóban lesz részünk, különben pedig hűvös, csapadékos időjárat várhatunk szeles, zivataros változatokkal. Március elején állandó időjárás ígérkezik, derült, enyhébb jelleggel, amely jelleg már február legvégével alakul s nem sok változással a 13-ki csomópont hatásköréig tart, amely erősen csapadékos jellegű. A hűvösebb, esetleg hidegebb időjárás nagyobb változásokkal a 23-ki csomópont hatáskörében várható, mely aztán egész március hó végéig eltart, vagyis a kellemetlenebb s mezei munkálatokra alkalmatlanabb idő épen a tavasz kezdetével állana be. Ez a Napon előjövő erőhatások következtében, még bizonyos módosulást szenvedhet ugyan, de az, hogy a hónap első két harmada állandóbb, utolsó harmada pedig erősen változatos lesz, közepesen nagyobb-mérvű csapadékkal, ez esetben is érvényesül.

— **Egyetemi ifjaink budapesti bálja.** Egyetemi ifjaink ugyancsak kitcsnek magukat. Arról értesülünk, hogy Budapesten a katolikus kör fényes termeiben f. hó 17-én bálát rendeznek, melynek sikere úgy erkölcsileg mint anyagilag maris biztosítva van. A védnökséget nagycvű földink, V a r a d y Arpad dr. puspök vállalta el, míg a rendezőség diszelnöke M o l n a r Jenő dr. szentesi képviselő. Az élnökök és balanyak díszes névsorát legközelebb fogják közzéni. Az ötven tagú vizalmi bizottság élén V i o l a Kornél, M e l h a Armánd, a budapesti egyetemi ifjúság vezérei, K á d a r Lajos a „Szentesi Kör” élnöke és E r d é l y Lajos szerepelnek. A mulatságon résztvenni akarók meghívóra való igényüket a vizalmi bizottság állandó irodájában, kiralyutca 20 szám alatt sziveskedjenek bejelenteni. Családjegy árá 8 korona, személyjegyé pedig 3 korona.

— **Fiatl betörök.** K o s z a Gusztáv mindszenti gözmalomtulajdonos panaszt tett az ottani közéleti rendőrségnek, hogy a malma gépházából két drb. szijazt száz korona értékben elloptak. A rendőrség a csendőrökkel karöltve csakhamar kinyomozta, hogy L u d á n y i István és S z a k a l József molnárlegények a tolvajok, akik egy éjszaka betörték az üzemen kívül álló malomba és az elloptott szijákat K u r u c s a i Péter mindszenti varganak adták el. A varga tagadja ugyan a vételt, de a tolvaj suhancok rá vallanak. Sőt vallanak egyebet is. Bevallják ugyanis, hogy ók már régóta lopják a malmot kisebb-nagyobb értékek crejéig. L u d á n y i beismeri töredelmesen, hogy ő még 1904. december hónapba kezdte a lopást, mikor a malom még P a l i n k ó tulajdonosa volt. A zárt asztalfokból lopkodott ki ekkor kisebb-nagyobb összegeket, a nélkül, hogy a gazda észre vette volna a tolvajlást. Ilyen módon mintegy 300 korona erejéig károsította meg Palinkót. A fiatal betörőket letartóztatták. Ellenük a vizsgálat folyamatban van.

— **Iparos mulatság.** Az ipartestület tagjaiból alakult vizalmi bizottság f. hó 26-an az ipartestületi ház összes termeiben, az ipartestületi segélyalap gyarapítására — tarasvacsorával és reggeli ingyen bor kiszolgáltatásával — zártkörű táncmulatságot rendez, 2 korona személyenkénti belépő díjjal. Az iparosság mulatságát mindenkor fesztelen jöved tünteti ki s épen ezért is szoktak nálunk ezek a vizalmak a leglátogatottabbak lenni. Kétségtelen, hogy e részben a f. hó 26-iki mulatság is csak növelni fogja az iparosság vizalmainak régi jó hírét és hogy tekintve az emberbarati célját is, melyre rendezik, ez a mulatság anyagi tekintetben is fényes sikerrel lesz.

— **Milyen az élet Amerikában.** Huszka Mihály csongrádi földműves, míg csak kétkézi munkás volt, valahogyan eltengette a maga és a családja életét. Később aztán, hogy a felesége után 4 hold földet örökölt a nagyrétre, nem hogy javult volna a sorsa, hanem rosszabbra fordult azért, mert a négy hold annyira leköttötte az idejét, hogy nap-szamba nem mehetett, ellenben ugyanaz a föld nem jövedelmezett annyit, hogy belőle a családjával együtt megélhessen. Fogta hát magát az ember, eladta a földjét és kivándorolt Amerikába. Onnan irt most levelet az elvtársainak, mert hogy Huszka Mihály szocialista. Azt írja, hogy a múlt év december 4-én, 22 napi utazás után ért ki az Egyesült Államokba, ott 3 nap után a beszeri vasbanyakban mint munkást alkalmazták. Naponta 10 órá dolgozik és 4 ft 50 krajcar napi bért kap. Teljes ellátásért havonként 35 forintot fizet és olyan koszija van, hogy a „főszolgabíró is megirigyelhetné”. Szép összeget tehet hat félre a keresményéből, úgy, hogy rövid idő múlva a családja is követheti majd az új hazába.

— **Felolvasás.** Az izraelita egyház kebelében alakult felolvasó bizottság f. hó 18-án, vasnap este 8 órakor tartja az évadban az utolsó téli felolvasó estélyét, ezuttal a kereskedők együletének helyiségében. Ez alkalommal közreműködnek: Berger Berta, Czobor Edit, Hoffmann Rezső és Götzl Józsa kisasszonyok, továbbá Gönczi Ede főgimnáziumi tanár és Vajda Károly, meg Gal Aladár főgimnáziumi tanuló.

— **Véresre vert vendég** Kis István csongrádi fiatal ember a napokban látogatába ment P o z s a r Rókusához egy kis terelőre. Kimentek az istállóba is, ahol Kis meclerő nyegleeségből felborított egy borjut. Ezen aztan P o z s a r olyan dűbe gurult, hogy a szinten vendégként nálaidőző K i s p a t a k i Pállal a harangjuk ellen az udvarra menekülő K i s Istvánt egy kocsiúddal úgy agyba-föbe verték, hogy a rúd eltört, a legény meg véres fejfel terült el a földön. A rablatus vendéglátó ellen bűnvádi feljelentést tették.

— **A gözgépezelő és kazánfűtők legközelebbi képeitő vizsgálat** Szegeden, március hó 4-ik napján délelőtt 9 órakor fognak, a Szeged aísóvarosi új vízműtelepen megtar-

tatni. A kellően felszerelt vizsgálati kérvények a m. kir. kerületi iparfelügyelőséghez, Szeged, Szilagy-útca 1. sz. — küldendők be.

— **Öngyilkosság Csongrádon.** Szekeres Mihály csongrádi gazda néhány év óta annyira nekidiata magát az ivasnak, hogy nap-napra részegert tért haza a lakására. A felesége hiába kért, rimankodott, hogy hagyjon fel a korhely étellel, nem használt az szemint, úgy, hogy az asszony végre is belefáradt az emberével való folytonos tusakodásba, kiadott rajta és elzavarta a házól. A szeszest italoktól encrvált ember ezen annyira nekikeseredett, hogy kiment a leánya tanycájára és ott a kamrában felakasztotta magát. Mire a tanyabeliek rabukkantak, már halott volt.

10. Gyakori láz

és nehéz betegségek után a lábbadozónak jó erősítő szerepe van szüksége. Minden más szer-nél alkalmasabb a csukamájolaj a test zsíralománya, a csontok és izmok erősítésére. A SCOTT-féle EMULSIO a csukamájolaj oly izletes és könnyenemészhető formában nyújtja, hogy maga a leggyöngébb beteg is e készítményt minden ellenszenn nélkül veszi be és emésztheti meg. A SCOTT féle EMULSIO a legönömbb norvégiai gyógycsukamájolajból készült méz és nátron hypophosphitok hozzáadásával. X. 3—1.

A SCOTT-féle EMULSIO valódiságának jele a hátán nagy csukat vivő halász-védjegy.

Kapható minden gyógyszerárban.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér

levélbélyeg beküldése ellenében

mint a ügyelő bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL

„Városi gyógyszerár”

BUDAPEST, IV., Váci útca 34/50

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Felolvaszerkesztő: B Á N F A L V I L A J O S.
Kadótulajdonos „Szentes és Vidéke” könyvnyomda.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller pattéka

egy réginkán bizonyított háziáser, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalom-csillapító szernek bizonyult köszvénynei, csúszal és meghűléseknél bedörzölés-képpen használva.

Figyelmeztetés: Silány hamisítványok máta bevitelükkel óvatossá legyünk és csak olyan áruget fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjegyével és a Richter cég-jegyzésével ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 4 f. és 2 korona és ügyelőlván minden gyógy-szerárban kapható. — Előadó: Tárk József gyógyszerár, Budapest.

Richter gyógyszerár
az „Árany orszákház”, Prágában.
Eltelbehatóság 0 óra, Minden nap 12 óráig.

Kovács János mészáros

II. 25. számú házánál, a felsőpárti ovoda mellett 3 padolt, festett szobából, pince és mellékhelyiséggel ellátott lakás, külön udvarral ápril 1-én elfoglalható. — Jutányos áron kiadó. Ertekezhetni ugyanott. 3—1

Özv. Polatsek Jakabné.

III. tized 145 számú házánál egy bolthelyiség lakással, esetleg lakás nélkül is április hó 1-től kiadó, esetleg előnyös feltételek mellett eladó.